

Sakkolan pitäjän ja Metsäpirtin kappelin

Kylänjärjestys.

§ 1.

Kunnallishallituksen ja paikkakunnan poliisin vaikutuksen auttamiseksi, pitäjä jaetaan hoitopiireihin tahi kyläkuntiin, niin että joka kylä, jotka yhteen piiriin kuuluvat taloineen ja tiluksineen, on erityinen kyläkunta.

§ 2.

Sokaisessa kyläkunnassa pitää löytyvän yksi kylänlautamiehistö, jossa on esimies ja kaksi tahi neljä jäsentä, valitut yleisessä kunnallis-kokouksessa kolmeksi vuodeksi kerran niistä kyläkunnan talonpojista, jotka ovat rehellisestä ja hyvästä käytöksestä tunnetut. Näin valitut, esimies ja jäsenet, jotka eivät ole kolmena edellisinä vuosina samallaikäisessä toimituksessa olleet, eivätkä ilmoita semmoista syytä, jota kunnalliskokous voisi otolliseksi katsoa, älkää peräytykö tätä toimitusta hoitaajensa ottamasta ja sen velvollisuuksia täyttämästä, uhkasakolla kahdesta neljäänkymmeneen hopea markkaan asti. Mutta jos kuoleman-kohtaus, muutto eli muu laillinen este ennen aikaa eroittaa esimiehen tahi jäsenen tästä heidän toimituksestaan, on toinen eronneen sijaan jääneeksi ajaksi sanotulla tavalla valittava.

§ 3.

Kyläkunta neuvotelkoon ja päättäköön omasta hallinnostansa semmoisissa kysymyksissä, jotka eivät kuulu julkisen viraston eli tuomio-istuinten käyttö-alaan, niinkuin kyläteistä ja siltain-teosta, yhteisten laitumien ja aituusten pitämisestä, ojitus-welvollisuuksista, vaatelemaisten eläin-

ten hävittämisestä, waiwaisten ja sairasten holhouksesta, lasten opetuksesta ja myös kyläkunnan yhteiseksi parhaaksi menewistä maksuista.

§ 4.

Tämmöisissä asioissa ja muutoinkin tarvittaessa on kylän-lautamiehistö velvoitettu kokouttamaan kyläkunnan arvalla, joka on esimiehen tallessa pidettävä ja hänen lähetettävä, määrätysjä järjestyksessä, kyläläisten tiedoksi saatettava, jakon uhalla, jos se laimin lyödään, joka kerrasta kaksi markkaa; waan jos joutuisi arpa jonkun huolinattomuudesta hukkaan, sakoitettakoon syyppää kahdellakymmenellä hopea markalla.

§ 5.

Urman kieriettyä kyläkunnassa, pitää joka pereestä isännän itsensä eli hänen asianajajansa tuleman määrätyllä ajalla ja paikalla kyläkokoukseen. Jos ken pois jääpi, on hän velvoitettu kylänlautamiehistöltä tiedustamaan kokouksen päätöksiä ja käskyjä, joita noudattakoon niinkuin kokouksessa olisi itse läsnä ollut.

§ 6.

Kyläkokouksia pidetään paraiten pyhäpäivinä, ei kuitenkaan ennen kello kolmea j. pp. keskustelot niissä owat juulliset, ja niitä johtaa kylänlautamiehistön esimies, joka myös esittää kysymyksiä, jotka ratkaistaan jaman ääntöluvun mukaan kuin kunnallis-kokouksissa; poisjääneet tyytykööt läsnäolewain päätöksiin.

§ 7.

Kylän lautamiehistön tarkoitus on auttaa kunnallis-lautakuntaa ja poliisia, näiden melwollisuuksiin kuuluwain asiain täytännössä kyläkunnassa, sekä muutoinkin tätä kylänjärjestystä noudattaen, walwoa kyläkunnan yhteisiä talouden järjestyksiä ja hywäin tapain seikkoja; ja on kylänlautamiehistöllä siis melwollisuutena:

1:ksi täyttää kunnallis-lautakunnan ja paikkakunnan poliisiin lainmukaisia käskyjä.

2:ksi toimeen panna, mitä kylänkokous oikeuttansa myöten saattaa päättää;

3:ksi huolta pitää kyläteiden kunnollisesta ylläpidosta, ja jos kuka kutsuttuna ei tulisi tien tekoon, hänen kansansa niin menetellä kuin seuraavassa 8:sta §:stä säädetään;

4:ksi niiden ohjeiden mukaan, jotka jo ovat voimassa eli toiste saatetaan säätää, toimittaa waiwaishoitoa piirisjänä;

5:ksi silmillä pitää irtolaisia henkiä, niin että he työlänjä rehelligesti elättävät itsensä, ja kuin jokuu näyttää taipumusta huolettomuuteen, laiskuuteen ja irstaisuuteen, muistuttaa syyllistä hänen elämänsä pahoista seurauksista ja kehoittaa häntä wireyteen ja siweelliseen elämänlaatuun;

6:ksi kuin kyläkunnassa tavataan kulkiaimia, tunte mattomia ja passittomia henkiä, ne heti wiedättää kruunun nimismiehen tykö, ja jos ken semmoisia henkiä suojelee, siitä nimismiehelle tieto antaa;

7:ksi kerjäläisten mierossa kulkua estääksensä, käyttää tässä jälempänä 10 § määrättyä keinoja;

8:ksi estää luvattomia henkiä puostaroimasta tauteja ja valmistamasta lääkityksiä, ja semmoisen harjoittajat kruunun nimismiehelle ilmoittaa oikeuteen wedettäväiksi;

9:ksi kuppa eli ranskan taudin poistamiseksi, pitää tarkkaa waaria semmoisista kyläkunnassa oleksiwista irtolaisista ihmisistä, jotka ovat huononpuoleisesta elämän laadusta tunnetut, ja jos jokuu tartunnaisesta on epäluulon alainen, welwoittaa hänet heti itsellensä hankkimaan termeyden todistus asianomaiselta lääkäriä;

10:ksi kulkutaudin tahi eläinruton ilmestyessä, siitä wiivyttelemättä antaa tieto kunnallislautakunnan esimiehelle;

11:ksi lämpöisinä vuoden aikoina ja etenkin kulkutaudin liikkuesä, waroittaa asianomaisia talon ja perheen isäntiä, tarkoin noudattamaan puhtautta kartanoisjansa ja niiden ympäristöllä, niin ettei turmeltuneen weden ja muiden mädänneiden aineitten läjjiä pääse karttumaan, jotka pahentawat ja saastuttawat ilman;

12:ksi walwoa waarin ottamista kuolleiten eläinten

raatoja maahan kaimettaessa, jota muihin paikkoihin ei saa tehdä, kuin ulkona asuintylyistä, ja semmoisiin paikkoihin jotka ovat laiduin maista erotetut, ja että raadot tulevat kolmen kynnärän sywyteen haudatuksi;

13:ksi annettuja käskyjä myöten, olla neuvoilla ja työllä avullinen hukkuneiden ja wale-kuolleiden ihmisten käyttelyssä, ja katsoa perään, ettei sellaisia milloinkaan ennen kolmen vuorokauden kuluttua heitetä ilman hoidotta waikka heidän henkiin saaminen ei heti onnistuisikaan;

14:ksi ihmisiä tavattaessa teillä eli ulkona huoneista eli kodista, joko kowasti sairastuneina tai wäkewistä juomista päihtyneinä ja tykenemättöminä itsiänsä hoitamaan, tai myös kuolleina, heti sellaiset korjata, ja alkoon kukaan, jolta apua tähän pyydetään, laimilyköö sitä antamasta, wiiden markan sikon uhalla;

15:ksi warattoman kyläkunnassa tultua heikkopäiseksi, huolta pitää hänen soweliaasta hoitamisesta, ja hänestä kunnallislautakunnalle heti ilmoitus toimittaa;

16:ksi pitäjässä woimassa olewan palosäännön mukaan, käytellä ja poistella kaikkia kohtauksia jotka tulen waaroja woivat waikuttaa, niinkuin a) tulisoiton pitämistä lyhdyn asemasta, b) huonoja ja kehnosti tehtyjä uunia, jommoisia kylänlautamiehistö on welkapää särkemään kelpaamattomiksi, c) tulen arkoja rakennuksia perustaessa lähelle muita huoneita, jonka wuoksi rakennustöitä ei ole lupa aloittaa muihin kuin kylänlautamiehistön, yksissä neuvoihin naapurien kanssa myöntämiin ja osoittamiin paikkoihin, joissa tulen waara wähin on;

17:ksi tulipaloja sattuesssa tarttua woimallisiin toimiin niiden sammuttamiseksi, walwoa sitä että naapurit ja muut asianomaiset tekewät welwollisuudensa, semmoisissa tilaisuuksissa, ja niin pian kuin sammutus on täytetty ja tuli lakkannut, paikalla tutkia miten tuli on irti päässyt;

18:ksi pyytää saada salamiinan polttoa, kapakanpitoa ja juoppoutta estetyksi, sekä yleensä kaikkia wäärin käytöksiä, jotka saattawat yleistä järjestystä ja turwallisuutta häiritä, niinkuin myös walwoa asetuksien noudattamista eläinten

rääkkäyksestä, luvattomasta metsästyksestä ja eläinten pyynnöstä, sekä kiellettyin kalain pyyhdyksien käyttämistä, ja semmoista kalastustapaa joka kalan sikiämiseksi on haitallinen. Mutta jos kuka ei anna itsiänsä ojentaa saaduista varoituksista, vaan tavalla eli toisella jatkaa wallattomuuttansa, semmoisen rikkojan, samoin kuin jokaisen wallattomuutta harjoittajan yleiselle päällekkantajalle ilmoittaa;

19:ksi julkisissa kokouksissa ylläpitää järjestystä ja siivoa käytöstä;

20:ksi tarkeudella walwoa kaswan nuorison tapoja ja käytöstä;

21:ksi jokainen antakoon piivistänsä tietojainkeriluwissa ja henkivirjoituksissa, myös olkoon läsnä pidettävissä kunnalliskokouksissa, sekä puhukaan niissä kyläkunnan puolesta, ellei kyläkokous ole semmoista toimitusta jollekulle toiselle eli muille uskonut;

22:ksi sattuwista tapaturmioista, tahi tavattomista tapauksista kyläkunnassa, toimittaa ilmoituksia kruunumismiehelle;

23:ksi paremman lasten hoidon saawuttamiseksi, huolimattomille äiteille muistoon teroittaa sitä wahinkollisuutta, joka seuraa pienten lasten syöttämisestä likaisista ja hapan-tuneista sarwista, niinkuin myös siitä, että heitä heitetään vähäwoimaisten munmojen ja toisten lasten hoidettawiksi, joka woipi matkaansaattaa waaroja pienten lapsukaisten terweydelle ja elämälle;

24:ksi houkutuksella koettaa saada luvuntaitawien nuorten naisihmisten rakkautta taimutetuksi lasten opettamiseen, niin että heidän harrastuksensa kautta saataisiin kyläkouluja toimeen, joissa nämät nuoret naiset jakaisivat wuorotellen opetusta sitä tarvitsewille lapsille;

25:ksi kehoituksilla ja esimerkeillä kehoittaa halua ja mieltymystä parannettuihin maanwiljelyskeinoihin, karjanhoitoon, käsiteoksiin, kryptimaan wiljelemiseen ja puiden istuttamiseen samoin kuin myös puhtauteen ja järjestykseen talouden pidossa, warsinkin maidon kokoomisessa, säilyttämisessä ja woiksi kirnuamisessa;

26:ksi sormitus-istuimena kofea estää oikeuden käymi-
 siä ehdotuksilla sormintoon ja riitojen ratkaisuum.

§ 8.

Sos jokun laiminlyö täyttämästä, mitä kylän lauta-
 miehistö eli kylänkokous tämän kylänjärjestyksen johdosta
 käskce, olkoon kylänlautamiehistöllä valta laiminlyöjän tuo-
 mita jalkoon, wiidestäkymmenestä pennistä kahteen hopea
 markkaan asti, sekä hänen kulungillansa tiettää mitä lai-
 minlyöty on ja maksun siitä heti välittömästi toimittaa
 ulosotettavaksi kruununmiesmiehelle.

§ 9.

Waiwaihoidossa on waarinotettava: wanhempain hol-
 housta kaipaawat pienet ja köyhät lapset sekä heikkopäiset,
 joilla ei ole itsellään waroja eikä semmoisia sukulaisia, jotka
 ovat wellkapäät ja tilaisuudesja heistä huolta pitämään,
 jäävät toistaiseksi yhteisesti koko kunnan ja sen yhteisellä
 kulunkilla hoidettaviksi, jota vastaan huolenpito muista apua
 tarvitsewista on sen kyläkunnan eli waiwaihoido-piivin wel-
 wollisuutena, johon he kuuluwat, jonka wuoksi kyläkunnan
 tulee semmoisia köyhiä ja waiwaisia jäseniänsä, joilta työn-
 kytyä kokonansa puuttuu, soweliaalla tavalla elättää, ja
 joilla taas enemmän eli vähemmän työwoimia on, heille
 mahdollisuutta myöten työnansion tilaisuutta hankkia.

§ 10.

Derjuuta ei saa kukaan harjoittaa eikä auttaa. Kun
 joku enemmän eli vähemmän työwoipa tavataan keijää-
 mässä, toimittakaan kylänlautamiehistö sentmoisen pitem-
 mäksi eli lyhemmäksi ajaksi ajumaan jonkun luo, joka hän-
 tä tahtoo työntekoon ottaa. Käykö (alajakainen) orpo-lapsi
 mieroa, korjatkaan kylänlautamiehistö hänet ja antakoon
 jollekulle talolliselle hoidettavaksi, oikeudella semmoisen lap-
 sen omanansa pitämään, siksi kun se on täyttänyt yksikol-
 matta (21) vuotta, tahi niinkuin 10:ssä §:ssä 1865 Pak-
 kausjäännössä myönnetty on. Se isäntä tahi emäntä, joka

avun antamisella auttaa fultkewain huolimattomain miero-
laisten kerjuuta, tulee kylänhallitukselta waroitettawaksi siitä
pahasta käytöfjestä, ja joka ei tottele waroitusta, niin on
kylänhallituksella oikeus sakottaa senkalttaista kahdella (2)
markalla, jotka sakot tulee ulosotettawaksi ruununnimisnie-
hettä, ja tulee pantawaksi waiwaiskasjaan.

§ 11.

Kylänlautamiehistöⁿ-esimies ja jäsenet noudattakoot
toimituksissansa kohtuutta ja siweyttä.

§ 12.

Esimäinen katjomus kylänlautamiehistöⁿ teoista tulee
kunnallislautakunnalle, joka näytetystä laiminlyönnistä eli
huolimattomuudesta wetäköön kylänlautamiehistöⁿ esimiehen
eli jäsenen 2:sä §:ssä mainittuihin sakoihin, jotka käyte-
tään pitäjän waiwaisten hyväksi.

§ 13.

Muut sakot, joihin joku tulee tämän kyläjärjestyksen
nojalla tuomituksi, jaetaan tasan asianomaisen kylänlauta-
miehistöⁿ ja waiwaisten välillä siinä kyläkunnassa, sekä
suoritetaan, waroja puuttuesssa, niinkuin edellä 11:sä §:ssä
on säädetty.

§ 14.

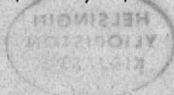
Tuomioistuimen määräämät sakot rikofjista, joita
yleinen päällekantaja kylänlautamiehistöⁿ ilmoituksesta we-
tää oikeuteen, annetaan kylänlautamiehistöⁿlle, jutun omis-
tajan osana, misä ei muuta asianomistajaa löydy.

§ 15.

Sen kylänkokouksen päätöksiin eli kylänlautamiehistöⁿ
tekoihin ei tyydy, antakoon neljäntoista päivän kuluessa
päättöfjesta eli teosta walitus kunnallis-kokoukselle, jonka
heti tulee tutkia ja päättää asia.

§ 16.

Kolmanteen wakinaiseen yleiseen kunnalliskokoukseen,

joita Soulutuudessa vuosittain pidetään, tulkaat kaikki kylän-
lautamiehistöjen esimiehet ja jäsenet tiliä antamaan kylä-
kunnan waiwaiskulungista sekä muista waroista, joita ovat
kantaneet, ja miten ne ovat käytetyt. Silloin myös tutkit-
takaan, miten jokainen on welvollisuuksiansa täyttänyt. Tu-
leeko silloin ilmi, eli jos se yleisesti on tunnettu, että jo-
kui heistä ollut huolimaton, annettakoon hänelle julkinen
muistutus, wasta toimittamaan welvollisuuksiansa suurem-
malla huolenpidolla.

§ 17.

Wahwistuksen saatu, on tämä kyläjärjestys yhteisillä
waroilla painatettava ja yksi kappale siitä jokaiselle tilan-
haltialle pitäjänsä jaettava.

Tämä kylänhallitus on Sakkolan seurakunnan ja Met-
säpirtin kappelin yhteisessä kunnankokouksessa kaksin puolin
hyväksytty ja noudatettawaksi wastaan otettu, tulewan woo-
den alussa. Sakkolan kirkon pitäjän-tuwalla 28 päivä
Marraskuuta 1871.

Kunnan kokouksen puolesta:

Elias Lamppu.

Kunnan esimies.

Juhana Sipiläinen.

Pietari Wirkki.

Antti Mångäre.

Sigfrid Käppi.

Matti Jawanainen.

Thomas Sannukainen.

Juhana Parkkonen.

Juhana Meskanen.